

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ex Illvstrissimo Cardinali Bellarmino Epitome
Controuersiarum Omnium huius Aeui
Lvthero-Calvinisticarvm Sub diuersis Titulis bis
Quadripertitis digestarum**

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiae, 1624

XI. An Luthero-caluinistae sint Tritheitae?

urn:nbn:de:hbz:466:1-11726

& absolute Deum nominassent aliquando, nisi esset verus Deus. Atqui Scriptura vocem, *DEVS* absolute ponit pro Christo. Ioan. 20. *Dominus meus, & Deus meus.* Act. 20. *Spiritus Sanctus posuit vos regere Ecclesiam Dei; Cuius? Illius, qui eam acquisiuit Sanguine suo.* Rom. 9. *Qui est super omnia DEVS.* Christus dicitur Apoc. 4. *Dominus Deus Omnipotens, qui erat, qui est, & qui venturus est.* Ergo.

II. *JEHOVA*, nomen ineffabile seu Tetragrammaton, maxime soli Vero Deo convenire etiam ipsi Transylvani lib. 2. c. 7. sentiunt: Cætera verò, Elohim, Sadai, Adonai, &c. etiam Christo & Angelis.

Atqui id etiam tribuitur Christo. Ier. 23. *Suscitabo David Germen Iustum, &c. Et hoc est Nomen quod vocabunt eum: DOMINVS Iustus noster.* Nam I. Cor. 1. *Factus est nobis sapientia, & iustitia, & redemptio.* IIa. 53. *In scientia sua iustificabit ipse Iustus Servum meum multos.*

1. *LUTHERO* autem in Rom. 3. ad marginem, *Deus est iniustus*; Et in Assert. art. 36. to. 2. *autor est peccatorum*: Nam & mala opera in impiis regit Deus. Sed de his infra.

2. *CALVINO* Infit. l. 1. c. 8. §. 1. *Scele- rum autor Deus est*: Christus in Passione peccavit, desperavit; & Calvino esset *Deus Iustus noster*? Calvino esset Christus *DOMINVS*; quem pertendit esse *Patri Subiectum ministrum*, etiam secundum *Divinitatem*? Patet supra.

AT ipse de se *IESVS*, Matt. 21. *Dicite, quia DOMINVS hic opus habet*: Non Pater in coelis; Sed Christus in terris ait, Ioann. 13. *Vocatis me Magister & Dominus: & benedicite, Sum etenim.*

III. *ALTISSIMVS* vox propria soli vero Deo est.

1. Melancthon in Locis anni 1. 4.

Trin. Christus est Deus imperfectus. 2. Calvino, est in secundo gradu Deus. Patet supra: Quare ijs est Deus *Mediaster*, aut *De- aster*, aut *Deiculus*.

AT contra, Psal. 86. *Homo natus est in ea, & Ipse fundavit eam Altissimus*, id est, Christus ait, S. Hieron. Aug. &c. Hinc Phil. 2. *Dedit ei Nomen, quod est super omne nomen.* Rom. 9. *Ex quibus est Christus, qui est super omnia Deus.*

IV. *MAGNVS DEVS*, vox solius Veri Dei est.

Erasmus secuti Transylvani eam volunt de solo Patre intelligi.

AT de Christo dicitur, Tit. 2. *Expectantes beatam spem, & aduentum gloria Magni Dei, & Salvatoris nostri IESU CHRISTI.* Qui est *Dominus Dominantium*.

QVÆSTIO XI.

An Luthero-caluinista sint Tritheista?

LUTHERVS lib. contra Iac. Latomum to. 2. Wit- tenb. edition, anno 1551. *Animam mea odit ὁμοούσιον* Et oprime exegerunt Ariani, ne vocem illam profanam & usnam regulis Fidei statui liceret.

AUTOR. Maluit fortasse bonus ille Arianorum Helias ὁμοούσιον, quam ὁμοόσιον, Arianis ita placuit; & execrati sunt illud sic, ut orthodoxos etiam Homousianos appellarent. Oderant quippe in Deo Unitatem naturæ, & Æqualitatem Personarum.

2. Sed *LUTHERVS* clarè, apud ZWinglium in respon. ad Lutherum, lib. de Sacram. *Triplex est Divinitas & trium generum; sicut sunt tres Persona.* Ex quo rectè infert contra eum Zwinglius *Tres enim in Divinitate Naturæ statueret, & Tres Deos.*

3. *LOSIUS*, Doctor Lunenburgensis, in suis Commentarijs ad Alcum libros de Trin. *Tres inquit, Persona Divinitatis essentialiter inter se discreta sunt. Earum qualibet habet suas Proprietates, quibus ab aliis substantialiter distinguitur.*

4. Melancthon in Locis anni 1545, c. de Christo, *Tres sunt Divinitates, ut tres persona.*

Scheg-

3. Schegkij pag. 103. Non est in trinitate Essentia simpliciter Vna numero: sed Vna est, & dicitur Essentia, quia tribus numero differentiis τῆς ὑπερῶς ἑστέi constituitur.

Heu! clara nimis liquet blasphemia Lutherana: Caluiniana tetrior.

II. CALVINVS in actis Serueti, pag. 872. & passim. Filius habet substantiam à Patre distinctam. 2. Beza in Confes. Geneu. c. 1. §. 2. Clarè Verbum Dei docet, quod Essentia diuina realiter, & ab aeterno tribus Personis distincta sit. Epidaurius ille & Lynceus, scilicet, vidit in Scripturis, quod nemo vidit vnquam, nec vsquam apparet. 3. Schegkij apud Genebrardum pag. 98. Non facile in tota Scriptura locum reperire erit, qui nature inter Patrem, & Filium & Sp. Sanctum ita adstruat Vnitatem, ut non facile aliò torqueri possit.

AUTOR. At verò Fallum istud de Scriptura in se incorrupta: Nimis verum de editione Caluiniana. Quis enim locus est, ait Quir. Cnogleria in Trisymb. pro Christi Diuinitate, quem non atrà Arianæ glossæ caligine Caluinus obfuscari? Quem non quasi piceo obiecto fumo suorum commentorum obnubilari? Recurre à capite ad calcem per Biblia; vniuersa testimonia (ait VVittenbergensis Pradicans) per aleatorium quiduis illudendi versutiam, manibus nobis excussa comperies; ad Arianam hæresim plenè catartis & imbris in orbem terrarum effundendam, & regurgitandam. Negas? Blandrata, & Franci Dauidis aduersus Geor. Maiorè, Caluini expositiones adferunt, non sine gratitudinis significatione. Nos è locis plurimis in exemplum pauca adducamus.

III. CALVINVS in Gene. 1. Ex verba Elohim colligere tres Personæ, violenta glossa est. 2. Idem in Psal. 2. Qui hunc locum, Filius meus es tu, ego hodie genui te, de aeterna

Christi generatione exposuerunt, (sicut Paulus ad Heb. 1.) nimis argute in verbo Hodie philosophati sunt. 3. Idem Inst. l. 1. c. 3. §. 15. Ex illo Psal. 33. Verbo Domini cæli firmati sunt &c. infirma ducitur ratio pro adstruenda Spiritus Sancti Diuinitate. 4. Idem in Ioan. c. 10. Abusi sunt veteres hoc loco: Ego & Pater Vnum sumus, ut probarent Christum Patri esse ὁμοούσιον. Abripuit eos huc contentio cū Arianis.

AUTOR. Sed non contaminent mihi chartam amplius hæc blasphemiæ. Lege Stancarum contra Caluini epistolas à fol. 97. ad fol. 122. ab I. 2. ad O. 3. Lege Hunnij Caluinum Iudaizantem.

4. Schegkij apud Cenebr. pag. 108. Nulla foret inter Patrem & Filium differentia, si Vna esset vtriusque Essentia. Supra vidimus eum ad difficultatē & inuitato vocabulo græco τῆς ὑπερῶς ἐκείνης inuolueret. Certè nihil magnificum diuinis personis tribuit: Ponit enim contra omnem veritatē τῆς ὑπερῶς ἐκείνης Vnitatem (circumcessionis vocant Theologi) distinctam ab Vnitate Substantiæ.

AUTOR. I. A Thæctalis Vnitas an non in creaturis etiam cernitur? 2. An non lumen solis, per aërem diffusum, hac Schegkij vnitate cum ipso aëre Vnū est? 3. Nonne ita Angeli sibi, iuxta Theologos, inesse possunt? 4. Nonne ita cum sepulcri saxo, & ianua clausa, Christi humanitas sese penetrauit? Apagè græcule cum insolente vocola græca, rem claram obnubendo; ut mysteria crepare videaris admirandus cuculus. Manet igitur, dictos Luthero, caluinistas facere seiplos, esseque Tritheitas. Neque solum hoc; sed Bitheitas quoque, ut subiecta quæstio insinabit.

D QVÆ